

13.3.2002

Verksamhetsberättelse för år 2001

Allmän beskrivning av projektet

Året 2001 har varit synnerligen arbetsdrygt och redaktionsarbetet har gjort betydande framsteg. Det första bandet med pianoverk (V/1) har blivit färdigt för redaktionens del och dess utgivande beror på förläggarens andel och den slutliga tryckningsprocessen. Bandet med sånger till orkesterackompanjemang (VIII/1), som innehåller bl.a. de redaktionellt svåra verken Luonnotar och Koskenlaskijan morsiamet har gått igenom den första omgången av korrekturstadiet och de lästa korrekturen har returnerats till förlaget. Korrekturen till den sista volymen med solosånger (VIII/4) blev färdiga och korrekturläsningen inleddes i slutet av året. Som ett nytt manuskript blev Kullervo-symfonin (I/1) färdig i slutet av året. Symfonin är redaktionellt mycket svår, förutom att den till sin storlek är exceptionellt omfångsrik och i sin färdiga form kommer att omfatta tre eller fyra volymer. Förutom partituret, som omfattar 456 sidor, ingår i volymen ett klaverutdrag för övningsbruk om ca 100 sidor som Sibelius själv gjort. Manuskriptets totala omfattning är sålunda ca 550 sidor.

Antalet forskare som arbetar med redigeringen har utökats. Professor Nors Josephson, som bor i Tyskland, inledde redigeringen av det tionde orkesterbandet. Bandet upptar symfoniska dikter och innehåller bl.a. verken Aallottaret (Oceaniderna), Scènes historiques och Tapiola. Pianisten Ilmo Ranta, som tidigare har arbetat i projektet som konstnärlig sakkunnig, började redigera de två första volymerna med kammarmusikverk (IV/1-2) som en del av sina doktorandstudier vid Sibelius-Akademien.

För att säkerställa redaktionsarbetets kontinuitet ordnade projektet tillsammans med Sibelius-Akademien och Helsingfors universitet kursen "Om redigering av Sibelius musik" som är riktad till studerande. Förutom att de studerande erbjuds möjlighet att ta del av den samlade erfarenheten inom projektet, var målet att hitta forskare, som skulle vara intresserade av att redigera musik av Sibelius och bland vilka man skulle välja nya forskare till projektet.

Ett exceptionellt stort uppdrag för redaktionen har varit att fullständigt granska

och komplettera samt uppdatera dokumentet Editorial Guidelines, som sammanfattar redaktionsprinciperna. Under de fem år som projektet varit i gång har oerhörda mängder information och erfarenhet om redigering av Sibelius verk samlats, vilket bör beaktas vid redigeringen av verkserien. Redaktionen har fått fördjupade insikter i arbetets grundläggande filosofi och har samtidigt kunnat ta ställning till tidigare okända frågor som källmaterialet lyft fram. Behovet av ett förnyat, uppdaterat Guidelines- dokument är uppenbart då man försöker öka antalet forskare som deltar i projektet och då man i projektet också engagerar sådana forskare, som arbetar avskilt från projektets heltidsanställda forskare. Utarbetandet av dokumentet Guidelines har krävt förutom redaktörernas (Goss, Kilpeläinen, Tiilikainen, Virtanen) också andra sakkunnigas arbetsinsats: förlagsredaktören Christian Rudolf Riedel (Breitkopf & Härtel), professor Fabian Dahlström och professor Peter Revers.

Redaktionen har sammanträtt en gång i månaden och tidvis också oftare, och man har stått i nära kontakt med förlagets redaktörer.

På grund av arbetets långvarighet och problemens mångsidighet har redaktionen skapat ett detaljerat uppföljningssystem, med vars hjälp arbetets framskridande och tidpunkterna för de olika åtgärderna kan fastställas också i efterhand och med vars hjälp erfarenheterna samt de åtgärder som vidtagits i arbetets enskilda moment registreras för att bilda en grund för kommande lösningar.

Den vetenskapliga redaktionen

Publikationsseriens vetenskapliga redaktion har bestått av följande personer:

- professor Glenda Dawn Goss, huvudredaktör
- professor Fabian Dahlström
- docent Kari Kilpeläinen
- professor Veijo Murtomäki
- magister Jukka Tiilikainen
- magister Timo Virtanen

Som forskare i projektet har medverkat

- professor Glenda Dawn Goss
- magister Jukka Tiilikainen samt
- docent Kari Kilpeläinen (20 t/vecka).

Dessutom har musikmagister Timo Virtanen arbetat på arvodesbasis samt professor Peter Revers (Graz/Salzburg) och professor Nors Josephson (Tyskland) på deltid i sitt hemland. Ny redaktör på deltid i Finland är pianisten Ilmo Ranta. Professor Fabian Dahlström har som sakkunnig deltagit i redaktionsarbetet. I korrekturläsningen har deltagit Tuija Wicklund och Kai Lindberg.

I redigeringen av solosångvolymerna har sakkunnighjälp givits av pianisten Ilmo Ranta. Som sakkunnig i det första pianobandet fungerar professor Hui-Ying Liu. Vid redigeringen av Kullervo-symfonin har som sakkunnig anlåtats kapellmästaren Christian Rudolf Riedel. Den engelskspråkiga texten har redigerats av professor Goss.

Redaktionsråd

- professor Fabian Dahlström
- professor Glenda Dawn Goss
- lektor Eva-Maria Hodel
- överombudsman, docent Paavo Hohti
- professor Esko Häkli, ordförande
- professor Erkki Salmenhaara
- professor Eero Tarasti

Arbetsresultat

Under verksamhetsåret har följande resultat uppnåtts:

1.

I/1   Manuskriptet till Kullervo-symfonin (Goss) och det därtill hörande klaverutdraget, sammanlagt 550 sidor, blev färdigt och tillställdes förläggaren.

V/1   Det första och andra korrekturet av det första bandet med pianoverk (Kilpeläinen) blev färdiga, lästes och returnerades till förläggaren

VIII/1   De första korrekturen av det första bandet med solosånger (orkesterackompanjemang, Kilpeläinen, Virtanen) blev färdiga, lästes och returnerades till förläggaren.

- VIII/4 Redigeringen och de första korrekturen av det fjärde bandet med solosånger (Tiilikainen) blev färdiga och deras korrekturläsning inleddes.
- 2.
- I/2 Redigeringen av den första symfonin är på gång (Virtanen)
- I/7(delvis) Redigeringen av den symfoniska dikten Skogsräet är på gång (Revers)
- I/10 Redigeringen av det tionde orkesterbandet, med symfoniska dikter (Josephson) är på gång.
- IV/1 Redigeringen inledd av det första bandet med kammarmusik för piano och stråkinstrument inledd (Ranta).

Övrig verksamhet

Projektets personal har haft annan verksamhet i anslutning till publikationsprojektet enligt följande:

Glenda Dawn Goss

Föredrag

Aspekte der Sibelius-Philologie, den 19 november 2001 och Sibelius und seine amerikanischen Erfolge (Olin Downes contra Adorno), den 26 november 2001, i serien "Ringvorlesung: Sibelius und seine Zeit". Hochschule der Künste, Berlin im Zusammenarbeit mit dem Finnland-Institut in Deutschland.

Hållit tre föreläsningar på kursen "Om redigering av Sibelius musik" vid musikvetenskapliga institutionen vid Helsingfors universitet.

Skrivit artikeln "The Jean Sibelius Complete Edition: Aspects of its Past, Present and Future" i publikationen Proceedings of the Sibelius Conference held in Helsinki, December 2000, som gått i tryck.

Fabian Dahlström

Föredrag:

Jean Sibelius samlade verk. Kort föredrag vid Finska vetenskaps-societetens möte i Åbo den 15.1.2001.

Jean Sibelius samlade verk. Kort föredrag vid Åbo Akademis samhällsdelegations möte i Sibeliusmuseet den 14.5.2001.

Sibeliusforskningen i dag. Föredrag i anslutning till Ekenäs konsertförenings årsmöte den 23.9.2001.

Sibelius och Åbo. Föredrag, arr. Åbo-samfundets svenska sektion. Sibeliusmuseum 13.11.2001.

Probleme der Chronologie und das neue Sibelius-Werkverzeichnis. Föreläsning inom serien "Ringvorlesung: Sibelius und seine Zeit". Hochschule der Künste Berlin i samarbete med Finland-Institut in Deutschland 3.12.2001.

Övrigt:

Avslutat uppdraget som sakkunnig vid planeringen av skivbolaget BIS' utgåva av Sibelius samlade verk i kronologisk följd, som planeras föreligga 2007.

Kari Kilpeläinen

Jean Sibeliuksen musiikillinen ympäristö ennen ensimmäistä ulkomaanmatkaa 1889. (Jean Sibelius musikaliska omgivning före den första utlandsresan 1889.) - Muualla, täällä: Kirjoituksia elämästä, kulttuurista, musiikista. Juhlakirja Erkki Salmenhaaralle. Tampere 2001. S. 223-235.

Föredrag vid Sibelius-festivalen i Lahtis den 17 september 2001.

Hållit tre föreläsningar på kursen "Om redigering av Sibelius musik" vid Helsingfors universitets musikvetenskapliga institution.

Veijo Murtomäki

Sibelius's symphonic ballad Skogsräet: biographical and programmatic aspects of his early orchestral music. - Sibelius Studies. Ed. by Timothy L. Jackson and Veijo Murtomäki. Cambridge: Cambridge University Press 2001. S. 95-138.

Sibelius ja ranskalainen orkesterimusiikki saksalaisen sinfoniatradition valossa. - (Sibelius och den franska orkestermusiken i ljuset av den tyska symfoniska

traditionen). Muualla, täällä. Kirjoituksia elämästä, kulttuurista, musiikista. Juhlakirja Erkki Salmenhaaralle. Toim. Helena Tyrväinen, Seija Lappalainen, Tomi Mäkelä, Irma Vierimaa. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy 2001. S. 247-257.

Das sinfonische Werk von Sibelius und die große Stille von Ainola. - Schweigen in Kommunikation und Kunst. Vorträge des am Finnland-Institut in Deutschland, Berlin, abgehaltenen Symposiums vom 23.-26. Mai 1996. Hrsg. von Ahti Jäntti, Marion Holtkamp, Annemarie Vogt. Berlin: Berlin Verlag Arno Spitz 2001. (Schriftenreihe des Finnland-Instituts in Deutschland, Bd. 4.) S. 85-98.

Sibelius Studies. Ed. by Timothy L. Jackson and Veijo Murtomäki. Cambridge: Cambridge University Press 2001. xx, 397 s.

Jukka Tiilikainen

Näkökulma 1990-luvun Sibelius-buumiin ja -tutkimukseen. (Synpunkter på Sibelius-boomen och -forskningen på 1990-talet) - Synkooppi Op. 65, 4/2001. S.18-23.

Föredrag

The Creative Process in Jean Sibelius's Songs - A Study of Musical Manuscripts. Föredrag vid ett forskarseminarium anordnat av Helsingfors universitets institution för konstforskning/musikvetenskap 3.10.2001.

Apurahoja ja arkistopölyä, eli eläkö tutkimuksella? (Stipendier och arkivdamm, eller kan man leva på forskning?) Föredrag vid det av ämnesföreningen för studerande i musikvetenskap Synkooppi ordnade yrkesbildsseminariet "Aiotko joskus työskennellä musiikkialalla?" (Har du någonsin funderat på att arbeta inom musikbranschen?) Helsingfors universitet 6.4.2001.

Hällit tre föreläsningar på kursen "Problems of Editing the Music of Jean Sibelius" vid Helsingfors universitets musikvetenskapliga institution.

Timo Virtanen

Pohjola's Daughter - L'aventure d'un héros". - Sibelius Studies, ed. Timothy L. Jackson and Veijo Murtomäki. Cambridge: Cambridge University Press 2001. S. 139-174.

Föredrag

Mitä Sibeliusen musiikkikäsitteet meille kertovat. (Vad Sibelius musikhandskrifter har att berätta) Vetenskapens dagar, Helsingfors den 12 januari 2001.

The Exposition in the First Movement of Jean Sibelius' Third Symphony in C major: 'Second Theme in B minor'? vid III internationella konferensen för musikteori i Tallinn, mars 2001.

Deltagit i en diskussion om editorielle frågor kring Sibelius första symfoni vid Sibelius-Akademien (kommentator kapellmästaren Jukka-Pekka Saraste) i februari 2001.

Förberett sin doktorsavhandling om Sibelius tredje symfoni inom det av Finlands akademi finansierade forskningsprojektet Sibelius-analys.

Externa kontakter

Under vårterminen 2001 ordnade redaktörerna för studerande vid Sibelius-Akademien och Helsingfors universitet kursen "Om redigering av Sibelius musik". Målet var att de studerande skulle ta del av den expertis, som uppnåtts vid forskningen kring de samlade verken samt att inleda en utbildning av blivande forskare inom projektet.

Information

Publikationsprojektets engelskspråkiga hemsida har uppdaterats. Den nya adressen är: www.lib.helsinki.fi/kirjastoala/hankkeet/sibelius.html